MAASEUTU-MAJOITTAJAN ENERGIAOPAS

ENERGIANSÄÄSTÖLLÄ EUROJA

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus

KV

KV

KV

SISÄLLYS

Lämpö talteen ja hyödyksi	3
Energiaa säästävä kalustus	6
Valaistus	8
Energiaa säästävät toimintatavat	10
Asiakkaan ohjausta energiansäästöön	12
Sähköturvallisuus	14
Kulutuksen mittaaminen ja sähkön kilpailuttaminen	15

Säästä energiaa ja tiedota asiasta asiakkaillesi. Voit kasvattaa myönteistä yrityskuvaa vastuullisena toimijana.

Monelle matkailuyrityksen asiakkaalle ympäristöä säästävä toimintatapa on majoittumispaikan valinta-peruste.

Maaseutumatkailuyrityksen omistaja voi vaikuttaa merkittävästi toimillaan majoitustilojen energiankulutukseen. Lämmitys kuluttaa eniten energiaa ja sähköllä toteutettuna heikentää selvästi mökkien ja aittojen ekotehokkuutta. Mökin sähkönkulutus riippuu olennaisesti myös varustetasosta.

Tämä opas esittelee keinoja, miten maaseutumajoittaja voi säästää energiaa ja samalla euroja. **Maaseudun ruokapalvelun energiaopas** taas ohjaa energiansäästöön pienimuotoisissa ruokapalveluja tuottavissa maaseudun yrityksissä. Kerättyä tietoa majoitustilojen energiankulutuksesta ei ole saatavissa. Tässä oppaassa esitetään asumisen ja vapaa-ajan asumisen pohjalta arvioituja energiankulutuslukuja.

Ympärivuotisuus ja tasokas varustelu lisäävät energiankulutusta

Viimeisen vuosikymmenen ajan maaseudulla on investoitu paljon korkeatasoiseen majoitukseen. Muun muassa yritystuet ovat mahdollistaneet tasokkaiden mökkien ja muiden majoitustilojen rakentamisen. Asiakkaiden lisääntyneet laatuvaatimukset ovat johtaneet siihen, että rakennetaan entistä suurempia huoneita ja rakennuksia. Varustelu on parantunut valaistuksen ja sähkölaitteiden osalta.

Kalliit investoinnit edellyttävät rakennuksilta ympärivuotista käyttöä, jotta tulostavoitteisiin päästäisiin. Kun aiemmin kesäkäyttöiset vuokramökit ja muu majoitus eivät juuri energiaa kuluttaneet, kylmän vuodenajan aikainen lämmittäminen nostaakin energiankulutuksen jopa parikymmenkertaiseksi. Yhä useampi majoitusyrittäjä onkin herännyt huomaamaan, miten paljon energiaa majoitustiloissa kuluu.

Vakuuta asiakas

Asiakkaiden hienovarainen ohjaus sähkön säästöön on tätä päivää. Myös kulutusperustainen laskutus voi yleistyä tulevaisuudessa. Esimerkiksi Tanskan lomakylissä lomamökin vuokraaja ilmoittaa itse kuluttamastaan sähköstä ja vedestä lomakylän toimistoon ja maksaa laskun kulutuksen mukaan.

Rahansäästöä tärkeämpi tavoite energiankulutuksen vähentämisessä on ilmastonmuutoksen torjuminen. Matkailu maaseudulla pohjaa luonnonarvoihin. Matkailijat tulevat maaseudulle nauttimaan kauniista luonnonmaisemasta metsineen ja järvineen. Kestävä matkailu edellyttää matkailuyrittäjältä ekologisten tekijöiden huomioon ottamista.

LÄMPÖ TALTEEN JA HYÖDYKSI

Käytännössä matkailuyritysten asiakkaiden käyttämä energian määrä vaihtelee runsaasti. Toiset lämmittävät tilaa hyvin lämpimäksi ja saattavat tuulettaa ylimääräisen lämmön ulos.

Majoitustilojen sähkönkulutuksesta ei ole kerättyä tietoa. Seuraavassa on kuitenkin arvioitu 90 neliön vuokrakäytössä olevan huvilan sähkönkulutusta. Vertailuna on 120 neliön kokoisen keskimääräisen omakotitalon sähkönkulutus.

Vertailu omakotitalon ja vuokrahuvilan sähkönkulutuksesta

ESIMERKKI

	Omakotitalo 120 m²	**Vuokrahuvila** 90 m²
	kWh	kWh
Lämmitys	9600	6500
Veden lämmitys	3700	2000
Kylmälaitteet	1100	700
Kiuas	1000	2000
Ruuanvalmistus	600	300
Viihde	350	150
Pyykinpesu	250	50
Astianpesu	250	100
Auton lämmitys	250	100
Valaistus ja muu kulutus	1400	600
Yhteensä vuodessa	**18 500**	**12 500**

Vuokrahuvilan energiankulutukseen vaikuttavat tekijät

- *Käyttöaste 50 %, 25 viikkoa vuodesta painottuen kesäkuukausiin*
- *Huoneistoala 90 m²*
- *Suora sähkölämmitys*
- *Kiuasta lämmitetään viisi kertaa viikossa kaksi tuntia kerrallaan 25 viikkona vuodessa*
- *Lämpöä lasketaan 12 asteeseen niinä viikkoina, kun asiakkaita ei ole*
- *Kylmälaitteet otetaan pois käytöstä, kun asiakkaita ei ole*

Lämmöneristys kannattaa

Tarkista ennen lämmityskauden alkua ovien ja ikkunoiden tiivisteiden kunto. Vanhan rakennuksen tai mökin energiatehokkuutta voi parantaa huonokuntoisten ikkunoiden korjaamisella sekä yläpohjan, seinien ja lattian eristämisellä.

Säädä tarpeen mukaan

- Lämmityksen tarpeenmukainen säätö kannattaa. Sopiva huonelämpötila oleskelutiloissa on 21-22 astetta, makuuhuoneissa 19-20 astetta. Lämpimissä varastoissa riittää 17-18 astetta.
- Asiakkaan saavuttamattomissa oleva lämmönsäätö on hyvä ratkaisu majoitustiloissa.
- Mukavuuslattialämmitys syö euroja. Älä säädä sitä liian lämpimäksi, 23-24 astetta riittää.
- Asiakkaalle kannattaa tarjota mahdollisuus lämmittää lisää varaavalla takalla erityisesti talvipakkasilla.

KV

Laske lämpöä, kun mökki ei ole käytössä

Alenna sesongin ulkopuolisena aikana huonelämpötilaa useilla asteilla. Lämmönsäädön etäohjaus voi vähentää merkittävästi ajokilometrejä ja lämmityksen energiankulutusta. Etäohjaus toteutetaan esimerkiksi keskusyksiköllä, jota säädetään kännykällä tai tietokoneella. Varustelluilla huviloilla lämpö voidaan laskea 5-10 asteeseen, kun asiakkaita ei ole tulossa. Lämmitys aloitetaan hyvissä ajoin ennen asiakkaiden saapumista, jotta lämpö ehtii nousta miellyttäväksi.

Talviteloille kuivana

Enimmäkseen kesäkäyttöisillä mökeillä kannattaa siirtyä kuivanapitolämmitykseen. Lämmitystavassa mökkien sisälämpötila on aina 3-5 astetta ulkolämpötilaa korkeampi, jolloin suhteellinen kosteus pysyy 60-70 prosentissa. Kosteus ei tiivisty rakenteiden pinnalle, eivätkä paikat homehdu.

Ennen talvea tyhjennetään vesikalusteet ja putket vedestä. Jos halutaan pitää vesijohdot sulana, voidaan vesiputket varustaa lämmityskaapeleilla. Jätä väliovet auki, jotta lämmin ilma kiertää kaikissa huoneissa.

Kuivanapitolämmityksessä lämmityksen teho pysyy samana. Sisälämpötila vaihtelee ulkolämpötilan mukaan ja kosteuden vaihtelu on pientä.

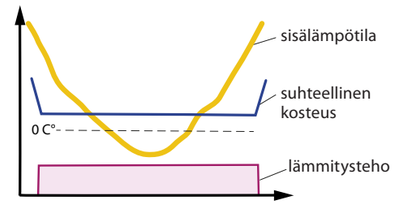

Ilmalämpöpumpulla säästöjä

Ilmalämpöpumpun edut ovat parhaimmillaan asunnossa, jota lämmitetään suoralla sähköllä. Pelkästään pumpulla ei lämmitystä voi kuitenkaan kokonaan hoitaa. Kun sää on leuto, hyötysuhde on hyvä. Kovalla pakkasella hyötysuhde pienenee eikä pumpusta ole hyötyä verrattuna siihen, että taloa lämmitettäisiin pelkästään sähköllä.

Ilmalämpöpumppua voidaan käyttää kesäisin viilentäjänä. Asiakkaalle ei välttämättä kannata tarjota mahdollisuutta viilentää huoneita sähköllä kesäaikana, koska viilentäminen syö runsaasti energiaa.

Perehdy tarkoin ilmalämpöpumpun käyttöön ja ohjeista asiakkaasi myös, niin saat laitteesta suurimman hyödyn. Ota huomioon, että ilma ei sokkeloisessa tilassa leviä niin hyvin kuin avarassa. Valitse hiljainen malli, etteivät asiakkaasi häiriinny pumpun äänestä.

KV

Vähennä hukkaenergiaa tarpeenmukaisella ilmanvaihdolla

Ilmanvaihdon avulla tuodaan raikasta hengitysilmaa sisälle ja poistetaan sisäilmasta epäpuhtauksia. Ilmanvaihdon kautta häviää rakennusten lämpimästä ilmasta yli kolmannes. Siksi ilmanvaihdon kautta menevän hukkaenergian vähentäminen on tärkeää. Pientalon ilmanvaihto voidaan ratkaista usealla tavalla. Perinteinen tapa on painovoimainen ilmanvaihto, jossa ilmanvaihto perustuu lämpötilan ja tuulen aiheuttamiin paine-eroihin sisä- ja ulkoilman välillä. Ilma vaihtuu lautasventtiilien ja tulisijojen hormien kautta.

Kesällä paine-erot ovat pienet ja silloin ilmanvaihto onnistuu ikkunoiden kautta. Talvisin venttiilejä on pidettävä pienellä ja ilmanvaihdossa korostuu hormien merkitys, koska tulisijoja käytetään paljon.

Lämmön talteenotolla hyötyjä

Koneellisessa tulo- ja poistoilmanvaihdossa lämpimästä poistoilmasta saadaan 60 - 80 % lämpöä takaisin. Laitteet siirtävät sisältä poistettavasta ilmasta lämpöä kylmempään tuloilmaan. Näin kylmä ulkoilma tulee sisälle esilämmitettynä. Matalaenergiarakennuksissa koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto on lähes välttämätön, koska rakennuksista pyritään tekemään tiiviitä ja ilmanvaihdosta hallittua.

Pudota lämpöä yksi aste, säästät 5%

ENERGIAA SÄÄSTÄVÄ KALUSTUS

Saunominen

Vuokramökeissä on huomattu, että asiakkaat saattavat lämmittää kiuasta pitkin päivää. Sähkökiuas on sähkösyöppö. Yleisesti se kuluttaa 6-10 kW tunnissa. Jos yrittäjällä on omaa puuta, puukiuas on hyvä valinta.

Tavallisissa sähkökiukaissa kiukaan maksimi päällä oloaika on tehdasasetuksena neljä tuntia. Tämä on siis se aika, minkä kiuas pysyy päällä, jos sitä ei tätä ennen sammuteta. Käyttäjä säätää ajan ajastinkellolla. Uudella tekniikalla toteutetuissa, elektroniikkaohjatuissa kiukaissa, maksimi päällä oloaika voidaan rajoittaa kahteen tuntiin. Näitä kiuasmalleja tulisikin suosia vuokrakäytössä olevissa mökeissä.

Rajoitin kiukaassa säästää sähköä

ESIMERKKI

Yrittäjällä 10 vuokramökkiä
Myynti 25 viikkoa vuodessa
Kiuas päällä 5 TAI 2 tuntia päivässä viitenä päivänä lomaviikosta
Kiukaan kulutus 8 kWh

10 mökkiä x 25 vkoa x 5 t x 5 pvää x 8 kWh x 0,10 euroa = 5 000 euroa
10 mökkiä x 25 vkoa x 2 t x 5 pvää x 8 kWh x 0,10 euroa = 2 000 euroa

Säästö on 3 000 euroa vuodessa.

Energiaa ja vettä säästävät vesikalusteet

Haja-asutusalueilla vesi otetaan usein kaivosta. Lämminvesivaraajassa vesi lämmitetään sähköllä. Lämminvesivaraajassa syntyy myös jonkin verran lämpöhäviöitä.

Vanhoja toimivia vesikalusteita ei kannata vaihtaa, mutta toimimattomat kalusteet ja uuteen majoitustilaan hankittavat kalusteet on hyvä valita vettä säästävistä malleista. Esimerkiksi elektroninen hana ei voi unohtua vuotamaan.

Vettä säästäviä varusteita ovat
- **hanan ekonupit**
- **elektroniset hanat**
- **alipainehuuhteluvessa**
- **vettä säästävä suihkusuutin**
- **vuotohälytin vesimittarissa**

KV *KV*

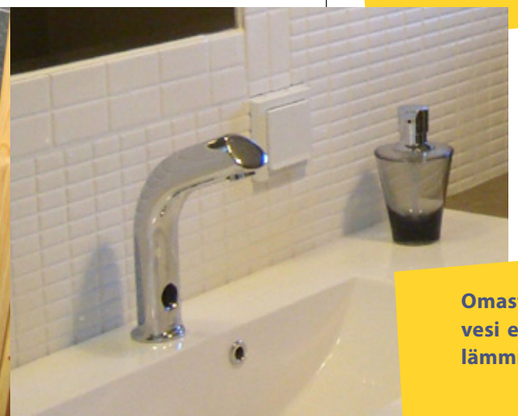

Omasta kaivostakaan tuleva vesi ei ole ilmaista, sillä sen lämmittäminen maksaa.

ESIMERKKI

Säästävä suihku

Yrittäjällä on kymmenen huonetta suihkuineen
Majoitustilassa on 40 % käyttöaste eli käyttöä 146 vuorokautta vuodessa
Suihku valuu vuorokaudessa 20 minuutin ajan
Sata litraa vettä lämpimäksi 3,25 kWh

	Tavallinen suihku	**Vettä säästävä suihku**
Veden virtaama	18 l/min.	12 l/min.
Kulutus	360 litraa	240 litraa

Kustannukset *10 huonetta x 146 vrk x 3,25 kWh * (360 l/100 l) x 0,1 euroa = 1 708 euroa/v*
TAI *10 huonetta x 146 vrk x 3,25 kWh * (240 l/100 l) x 0,1 euroa =1 139 euroa/v*

Säästö on 569 euroa vuodessa.

Jos suunnittelet uutta mökkiä alueelle, johon tarvitaan umpisäiliö, mieti säästäisikö alipainehuuhteluvessa kustannuksia. Kun vessavedet joudutaan keräämään umpisäiliöön ja tyhjennyttämään, kustannukset voivat olla satoja euroja vuodessa. Selvitä siis tyhjennyksen hinta, arvioi tyhjennysväli valitun kokoisella umpisäiliöllä ja vertaa alipainehuuhteluvessan hintaa tavalliseen kalusteeseen.

Muista energiamerkintä hankkiessasi kotitalouskonetta

Kodinkoneen käyttökulut ovat lähes aina suuremmat kuin sen hankintahinta. Uutta laitetta hankkiessasi, energiatehokkaan laitteen tunnistat energiamerkinnästä. Parhaat laitteet sijoittuvat luokkiin A, A+, A++ ja A+++. Energiamerkintä on pakollinen 9 laiteryhmässä:

- kylmäsäilytyslaitteissa
- pyykinpesukoneissa
- kuivaavissa pesukoneissa
- kuivausrummuissa
- astianpesukoneissa
- lampuissa
- uuneissa
- ilmastointilaitteissa
- televisioissa.

Käytä konetta vain valmistajan suosittelemassa käyttölämpötilassa

Mökin kotitalouslaitteet voidaan pitää toimintakykyisinä kymmenen asteen lämpötilassa. Jos lasket lämpötilaa välillä alemmas, anna koneiden lämmetä ja kuivua muutama tunti niiden käyttölämpötilassa ennen käytön aloittamista. Huolla koneet ja pidä ne puhtaana, niin ne kestävät käytössä ja kuluttavat vähemmän. Lisätietoa koneiden huollosta saat koneen käyttöohjeesta.

Lamppujen valotehoa ei enää mitata wattien perusteella. Wattimäärä ei kerro lampun valotehosta, vaan ainoastaan sähkönkulutuksesta.
Lampun valon määrä ilmoitetaan **lumen-arvoina** (lm).

Tehoa valaistukseen

Tiloissa tarvitaan yleisvalaistusta, kohdevalaistusta ja tunnelmavalaistusta. Valaistus on olennainen osa sisustusta. Usein aittojen ja mökkien sisustuksessa on paljon puuta, joka tummuu ajan mittaan. Vaaleat ja heijastavat pinnat lisäävät huoneen valoisuutta ja siksi on hyvä valita vaaleita tekstiilejä tai maalata osa pinnoista vaaleaksi.

Suosi erityisesti yleisvalaistuksessa energiansäästölamppuja ja loisteputkia. Niillä saadaan aikaan tehokas valaistus edullisesti. Ledit sopivat kohde- ja tunnelmavalaistukseen. Säästölamppujen kesto on tärkeä ominaisuus. Yrittäjälle on kallista ajella jatkuvasti vaihtamassa lamppuja majoitustiloissa. Mieti myös valaisinten sijoitusta huollon näkökulmasta.

KV

700 lm vastaa valomäärältään 60 w:a

säästölamppujen tyypit

lisätietoa www.lampputieto.fi

Valoa oikea määrä, oikeaan aikaan, oikeaan paikkaan

- Säätömahdollisuus säästää sähköä. Valaistusta voidaan säädellä paitsi himmennettävillä valoilla myös käyttämällä kohde- ja tunnelmavaloja tarpeen mukaan. Hämäräkytkin toimii apuna ulkotiloissa.
- Käytä liiketunnistimia ja ajastimia sisällä ja ulkona. Liiketunnistimella ohjattu valo syttyy liikkeestä ja sammuu itsestään huoneen oven sulkeuduttua tai liikkeen loputtua.
- Muista, että säätölaitteet voi asentaa turvallisesti vain sähköalan ammattilainen. Säätölaitteita voi asentaa myös vanhaan mökkiin.
- Valitse lamppu, jonka valovirta eli lampun tuottaman valon määrä on riittävän suuri. Kaikki energiansäästölamput eivät sovellu himmennyskäyttöön, joten tarkista soveltuvuus pakkauksesta.

Turvallisuus on tärkeää

Umpinaiset säästölamput ja ledit ovat turvallisia, koska ne eivät kuumene. Halogeenit voivat olla ongelmallisia esimerkiksi keittiön välitilassa tai kalusteovien päällä. Valon alle jätetty talouspaperi tai avattu kalusteovi voi syttyä palamaan halogeenilampun kuumuudessa.

Hehkulamput hävitetään sekajätteiden mukana, loisteputket ja energiasäästölamput viedään ongelmajätteisiin.

ENERGIAA SÄÄSTÄVÄT TOIMINTATAVAT

Suunnitellen polttoainesäästöjä

Auton polttoaine on kallista, joten yrittäjän kannattaa suunnitella huolella ajomatkoja. Lähekkäin sijaitsevat majoitustilat siivotaan ja puut viedään samalla kertaa, jos mahdollista. Mökeille on hyvä järjestää lukollinen tila täydennettävien tavaroiden, kuten lamppujen, papereiden ja pesuaineiden säilytystä varten. Varasto voi olla myös huollossa käytettävässä autossa, jos se on riittävän iso. Mietityt toimintamallit säästävät aikaa eikä silloin tarvitse ajaa edestakaisin hakemassa unohtuneita tavaroita. Hankinnat suunnitellaan aika ajoin ja hoidetaan keskitetysti.

Koodilukko mökin vartijana

Asiakkaat saapuvat joskus mökeille yöaikaan tai eivät etukäteen tiedä tarkkaan, milloin tulevat. Perinteisesti avaimia on piiloteltu eri paikkoihin ja avain on saatettu jättää jopa oveen. Avaimet voivat myös kulkeutua asiakkaiden mukana ja hävitä. Joskus asiakas unohtaa avaimen sisälle ja yrittäjän täytyy tulla avaamaan ovi. Jos mökit ovat kaukana, kilometrejä voi tulla paljon.

Koodilukko voi olla majoitustiloissa hyödyllinen. Asiakkaalle annetaan etukäteen koodi, jolla hän pääsee sisälle vaikka keskellä yötä. Yrittäjä voi sitten tulla sopivana aikana tervehtimään majoittujat ja opastamaan heidät mökin käyttöön.

AT

TK

ESIMERKKI

Koodilukkojen kustannukset

Koodilukot asennetaan viiteen vuokrahuvilaan 20 kilometrin päähän lukkoliikkeestä. Lukon asennukseen sähkötöineen menee kolmesta neljään tuntia. Lukkoon voi asettaa koodeja eri käyttäjille: käyttäjäkoodin, muutettavan koodin asiakkaita varten, muuttumattoman koodin siivoojaa varten jne.

Koodilukkojen arvonlisäveroton hinta asennettuna on noin 600 euroa/mökki eli kaikkiaan 3 000 euroa.

Majoitusyrittäjän 10 huvilaa sijaitsevat kahden eri järven rannalla. Tilarakennus ja vastaanottotilat ovat keskellä viiden kilometrin päässä lähimmistä huviloista (6 kpl) ja 22 kilometrin päässä kauemmista huviloista (4 kpl). Auton todelliset kilometrikustannukset ovat 0,36 €/km. Käyttöaste on 50 %. Lähekkäin olevat huvilat siivotaan yhdellä kertaa.

Tilanne A.

Avainten luovutus ja huvilan käytön opastus tehdään huvilalla erikseen jokaiselle asiakkaalle, kun hän saapuu. Lisäksi avainten luovutuksia tehdään yöaikaan, jolloin se on erillinen ajo huvilalle. Joskus avaimet jäävät asiakkaalta sisälle huvilaan, jolloin joudutaan ajamaan paikan päälle avaamaan ovi.

Ylläpitosiivous 26 x vuodessa samalla ajolla samalla suunnalla oleville huviloille

1. 26 x 2 x 5 km x 0,36 € = 94 €
2. 26 x 2 x 22 km x 0,36 € = 412 € Yhteensä 506 €

Lisäksi **koko päivän huollot ja perussiivoukset** 3 x vuodessa

1. 3 x 2 x 5 km x 0,36 € = 11 €
2. 3 x 2 x 22 km x 0,36 € = 48 € Yhteensä 59 €

Avainten luovutus ja samalla käytön opastus eri aikoina 26 x vuodessa

1. 26 x 6 huvilaa x 2 x 5 km x 0,36 € = 562 €
2. 26 x 4 huvilaa x 2 x 22 km x 0,36 € = 1 647 € Yhteensä 2 209 €

Avainten luovutuksia yöaikaan
10 x (4 lähemmillä + 3 kauemmilla huviloilla) vuodessa

Avainten unohtamisia sisälle
10 x 1 lähemmillä +1 kauemmilla huviloilla) vuodessa

1. 6 x (4+1) x 2 x 5 km x 0,36 = 108 €
2. 4 x (3+1) x 2 x 22 km x 0,36 = 253 € Yhteensä 361 €

Yhteensä autoilun kustannukset ovat 3 135 euroa vuodessa.

Tilanne B.

Käyttöön otetaan koodilukot, jolloin osa ajosta jää pois. Yöllä ja eri aikoihin saapuvat asiakkaat saavat koodin, jolla he pääsevät sisälle huvilaan. Opastus tehdään päivällä peräkkäin samalla suunnalla oleville asiakkaille. Erillisiä avainten luovutuksia ja avainten sisälle unohtumisesta johtuvia käyntejä huviloilla voidaan välttää koodilukkojen avulla.

Siivoukset ja huollot samalla ajolla samalla suunnalla oleville huviloille, yhteensä 506 € + 59 € = 565 €

Huvilan käytön opastus asiakkaille samalla ajolla samalla suunnalla oleville huviloille, yhteensä 506 € (sama kustannus ajokierroksesta kuin siivouksessa)

1. **Autoilun kustannukset** ovat näin 565 € + 506 € = 1 071 €.
2. **Säästö koodilukkojen avulla on 3 135 € – 1 071 € = 2 064 € vuodessa.**

Takaisinmaksuaika koodilukoille, jos koodilukkojen asennus on yhteensä 6 000 euroa kymmenelle huvilalle

1. **6000 €/2223 € = 2,7 vuotta**

Huolehdi tiloista

Suosi kuivia siivousmenetelmiä käyttäen esim. mikrokuitupyyhkeitä. Siivoa säännöllisesti, niin pinnat eivät pinty etkä tarvitse voimakkaita pesuaineita. Käytä tiivisteaineita ja opettele oikea annostelu. Valmiissa suihkeessa maksat turhaan vedestä ja pakkauksesta.

AT

On energiatehokasta huoltaa tiloja ja laitteita, niin että ne pysyvät hyvässä kunnossa. Valitse kestävää ja kunnostettavaa tavaroita hankkiessasi.

Ympäristöministeriön sivuilta voit tulostaa Pientalon huoltokirjan, joka on erinomainen apu rakennusten kunnossapidossa. **www.ymparisto.fi. > Pientalon huoltokirja**

Tarkkaile rakennusten kuntoa jatkuvasti ja tee syys- ja keväthuollot säännöllisesti.

- Tarkasta, että räystäskourut ovat ehjät.
- Puhdista loiskevesikourut, rännikaivot ja sadevesiviemäreiden purkupaikat.
- Tarkasta vesi- ja reunapellitysten kiinnitykset.
- Testaa palovaroittimen toiminta.
- Varmista, että jauhesammutin ja sammutuspeite ovat käyttökunnossa.
- Tarkasta märkätilojen saumat ja tiivisteet ja varmista, että wc-istuimen säiliö ei vuoda.
- Puhdista lattiakaivot ja tarkasta, että lattiakaivo on tiivis.
- Huolla LVIS-järjestelmät säännöllisesti.

ASIAKKAAN OHJAUSTA ENERGIANSÄÄSTÖÖN

Energiansäästäminen näkyy suoraan yrittäjän kukkarossa. Sen sijaan asiakas ei saa energian säästämisestä palkintoa. Pikemminkin asiakas voi ajatella, että silloin ei kannata säästellä, kun ei itse maksa. Asiakas voi kuitenkin lomallaan olla erityisen vastaanottavainen uusille toimintatavoille.

Mittarit näkyville

Asiakasta voi ohjata hienovaraisin keinoin energian säästämiseen. Himoksen laskettelukeskuksessa majoitutaan mökkeihin, joissa on mahdollista seurata omaa energiankulutustaan. Energiamökissä asiakas voi näytöstä seurata mökin reaaliaikaista energiankulutusta ja sen vaikutusta hiilijalanjälkeen. Energiamökkien tarkoituksena on paitsi pienentää matkailukeskuksen hiilijalanjälkeä, myös innostaa asiakkaita huomioimaan energiankulutukseen liittyvät valintansa myös loman jälkeen kotona.

Ohjeita esille

Miten sitten ohjata säästämään vettä ja sähköä niin, että asiakas tuntee kuitenkin olonsa miellyttäväksi eikä hänen tarvitse tinkiä liikaa mukavuudestaan? Hotellit ovat jo pitkään kertoneet opastauluin asiakkaalle, miten osallistua ympäristötalkoisiin. Maaseudun mökeillä ja huoneissa voi käyttää opastauluja tai asiat voi kerätä mökkikansioon.

Majoittuja kannattaa opastaa tulisijojen käyttöön, jotta hän pystyy turvallisesti käyttämään niitä.

Ohjeet energian säästöön

- Lämmitä tiloja tarpeen mukaan. Terveydelle sopivin lämpötila on 21-22 astetta, makuuhuoneessa 19-20 astetta.
- Pidä ikkunat ja ovet suljettuina. Jos on tuuletuksen tarvetta, tuuleta avaamalla huoneiston vastakkaiset ovet tai ikkunat pariksi minuutiksi.
- Lämmitä sauna juuri ennen sinne menoa ja sammuta pois lähtiessäsi.
- Sulje hanat käytön jälkeen.
- Sammuta valot tiloista, joissa et oleskele.
- Lajittele jätteet.
- Sammuta television valmiustila.

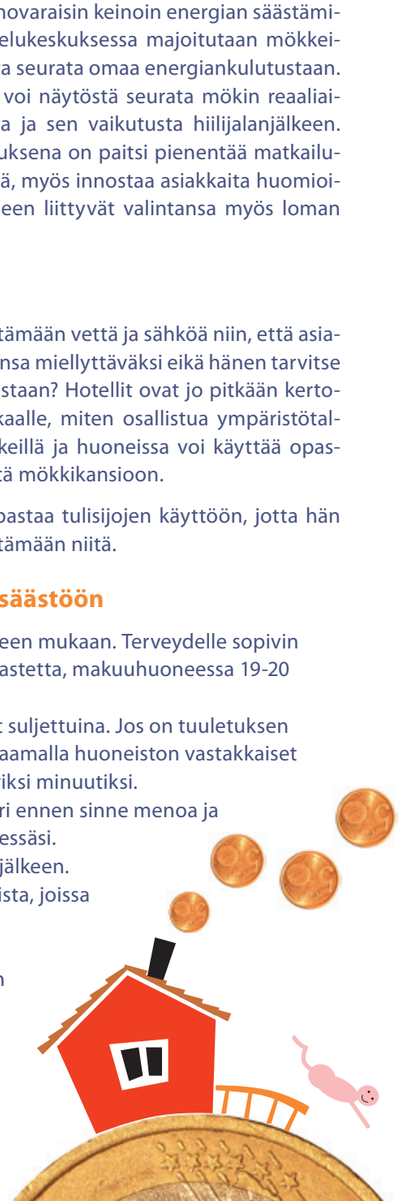

Kulutusperustaiseen veloitukseen

Veden, sähkön ja puiden käytöstä voidaan veloittaa erikseen silloin, kun se kerrotaan asiakkaalle etukäteen. Tapa ei ole yleinen Suomessa, mutta yleistynee, jos energian hinta nousee. Joissakin lomapaikoissa ensimmäinen annos polttopuita kuuluu vuokraan, mutta seuraavista asiakas joutuu maksamaan. Puun polttoa voidaan hillitä myös velvoittamalla asiakas tekemään itse polttopuut.

Monet asiakkaat ajattelevat ekosti

Jätteiden lajittelu on nykypäivää. Asiakkaasta voi tuntua jopa kummalliselta, jos mahdollisuutta jätteiden lajitteluun ei majoitustiloissa ole.

Vieraskielisiä matkailijoita varten tarvitaan ohjeista kieliversiot. Eniten tarvetta lienee englannin ja venäjänkielisille ohjeille.

Osa asiakkaista pitää tärkeänä seurata ympäristövaikutuksiaan ja pyrkii vähentämään ympäristön kuormittumista. Matkailuyrityksen ympäristömyönteisyys voi olla jopa asiakkaan valintaperuste.

EcoStart- ympäristöjärjestelmä pk-yrityksille

EcoStart on ELY-keskusten kautta ostettava pk-yrityksille kohtuuhintainen ympäristöjärjestelmä. Sen avulla parannetaan toiminnan ekotehokkuutta ja otetaan ympäristöasiat huomioon. EcoStart-ympäristöjärjestelmä toteutetaan ympäristöalan asiantuntijan ohjauksessa. Sen hinta yritykselle on 300 euroa/päivä ja kesto kolmesta yhdeksään päivään.

Maatalouden energiasuunnitelma maatilataustaisille yrityksille

Maatilataustaiset matkailuyritykset ovat voineet vuoden 2010 alusta liittyä maatilojen energiaohjelmaan ja saada asiantuntija-apua ja ohjeita energian säästämiseksi. Yritykset voivat hyödyntää palvelua ja saada palvelun tuettuna hyvin edullisesti. Voit kysyä palvelua lähimmästä ProAgria Keskuksesta.

Katso ja tulosta asiakkaalle tarkoitetut energiansäästöohjeet: www.maajakotitalousnaiset.fi > yritysneuvonta

KV

Matkailuyrittäjä on kuluttajalainsäädännön alainen tarjotessaan palvelua ja vastuussa palvelunsa turvallisuudesta, kuten kulkuväylien, laitteiden ja tulisijojen käytön turvallisuudesta. Sähköturvallisuutta ovat ehjät sähkölaitteet ja johdot, turvallisuus- ja käyttöohjeet tallessa, sähköjohdot kiinnitetty ja pois tieltä sekä turvapistorasiat tai pistorasioiden suojaus. Useimmat sähköasennukset voi tehdä vain alan ammattilainen.

Muista nämä!

- Tarkasta sähkölaiteiden kunto säännöllisesti ja korjauta tai poista käytöstä vialliset laitteet ja asennukset.
- Varmista, ettei sähkölaitteita, esimerkiksi sähkölämmittimiä, peitetä palavilla materiaaleilla kuten tekstiileillä.
- Jos sähkölaitteita on tarvetta käyttää ulkona esimerkiksi autojen sähkölämmitykseen, asennuta niitä varten ulos omat pistorasiat. Ulkona oleviin laitteisiin ei saa tuoda sähköä sisätilojen pistorasioista.
- Varmista säännöllisesti, että valaisimissa on paikallaan sopivan tehoiset ehjät lamput. Hehkulamppuvalaisinta, jossa ei ole lamppua, ei missään tapauksessa saa jättää pienten lasten ulottuville.
- Jos majoitustilassa on keskus, jossa on sulakkeita, sijoita se riittävän ylös tai lukittuun kaappiin niin, etteivät lapset pääse käsiksi sulakkeisiin.
- Varaa sähkökatkojen varalta sopivaan paikkaan käsivalaisin ja varasulakkeita.
- Muista yksi palovaroitin jokaisen kerroksen alkavaa 60 m2 kohti, myös aittoihin. Majoitustilan majoitushuone on varustettava vähintään yhdellä palovaroittimella.

Keittiössä

- Hanki keittiöön palovaroittimen lisäksi sammutuspeite.
- Puhdista liesituulettimen rasvasuodatin säännöllisesti.
- Älä säilytä mitään lieden päällä tai uunissa.
- Induktioliesi on turvallinen valinta, koska se lämpenee vain kun päällä on induktioliedelle sopiva astia. Lieden päälle unohtunut patalappu ei voi syttyä palamaan.

Lisätietoja Sähköturvallisuuden edistämiskeskus, www.stek.fi

KULUTUKSEN MITTAAMINEN JA SÄHKÖN KILPAILUTTAMINEN

Sähkölaskut muuttuvat merkittävästi, kun sähköverkkoyhtiöt vaihtavat vanhat sähkömittarit etäluettaviin vuoden 2013 loppuun mennessä. Tasaerä- ja tasauslaskut poistuvat ja tilalle tulee toteutuneeseen kulutukseen perustuva laskutus. Joidenkin sähköyhtiöiden verkkosivuilla voi jo seurata sähkön kulutustaan maksutta.

Sähkölaskun lukeminen

Sähkölaskussa on kaksi hintaperustetta sähkönsiirto ja kulutettu sähköenergia. Sekä sähkönsiirron maksussa että sähköenergian maksussa voi olla eriteltynä perusmaksu ja kulutetun energian mukainen maksu. Lisäksi sähkölaskussa eritellään arvonlisävero, usein myös sähkövero ja huoltovarmuusmaksu.

Sähkön kilpailuttaminen

Voit valita itse sähköntoimittajasi sijaitsee yrityksesi missä päin Suomea tahansa. Yhtiön vaihtaminen ei vaikuta sähkön siirtomaksuun. Siirtopalvelusta vastaa aina paikallinen verkkoyhtiösi. Sähköenergian osuuden voit kilpailuttaa. Kilpailutettavissa olevan sähköenergian osuus on veroineen noin 40-50 % sähkölaskusta.

Kilpailutukseen tarvitset tiedon sähkön kulutuksesta vuodessa (kWh/v) sekä käyttöpaikkojen (mittarien) määrän ja sulakekoot. Tarvittaessa tieto löytyy sähköyhtiöltäsi.

Energiamarkkinaviraston www-sivuilta löydät sähkönmyyjien yhteystiedot. Vertaile sähkötarjouksia osoitteessa www.sahkonhinta.fi tai lähetä tarjouspyyntö sähkönmyyjille. Sieltä näet myös, mikä eri yhtiöiden toimittaman sähkön alkuperä on (uusiutuva, fossiilinen vai ydinvoima). Suosi Ekoenergia-merkittyä sähköä.

Tee sopimus valitsemasi myyjän kanssa ja valtuuta sopimusta tehdessäsi uusi myyjä irtisanomaan vanha sopimuksesi.

Vertaile sähkötarjouksia osoitteessa www.sahkonhinta.fi tai lähetä tarjouspyyntö sähkönmyyjille.

Sähkön mittaustavat

Kausimittaus eli **vuodenaikasähkö** soveltuu hyvin huoneistoihin, joissa on ilmalämpöpumppu ja puulämmityksiin. Energianhinta on edullisempi yöaikaan, sunnuntaisin sekä huhtikuun alusta lokakuun loppuun. Kausisähkö-mittaustapaa käytetään kohteissa, joissa pystytään hyödyntämään edullisempaa kesäajan sähköä ja rajoittamaan sähkön käyttöä talvella arkipäivisin. Mittaustapa soveltuu myös maatiloille, joissa sähkönkulutus on runsaampaa ja kesäaikaan.

Aikamittaus eli **yösähkö** sopii varaaviin järjestelmiin, joissa sähkönkäyttöä voidaan ohjata yöaikaan. Yöajan hinta on edullisempi. Mittaustapaa käytetään pääasiassa kohteissa, joissa on suora sähkölämmitys eikä päiväaikaista lämmitystä ole mahdollisuutta korvata muulla tavoin, esimerkiksi varata lämpöä lattiaan tai muureihin.

VV

MAASEUTU-MAJOITTAJAN ENERGIAOPAS

ENERGIANSÄÄSTÖLLÄ EUROJA

KV

KV

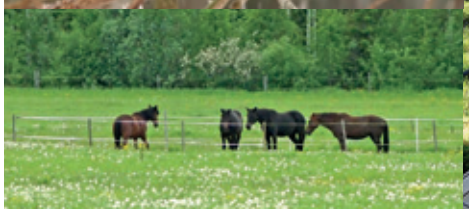

Monelle asiakkaalle ympäristöä säästävä toimintatapa on majoittumispaikan valintaperuste.

Asiakasta voi ohjata hienovaraisin keinoin energian säästämiseen. Himoksen laskettelukeskuksessa majoitutaan jo mökkeihin, joissa on mahdollista seurata omaa energiankulutustaan. Energiamökissä asiakas voi näytöstä seurata mökin reaaliaikaista energiankulutusta ja sen vaikutusta hiilijalanjälkeen. Energiamökkien tarkoituksena on paitsi pienentää matkailukeskuksen hiilijalanjälkeä, myös innostaa asiakkaita huomioimaan energiankulutukseen liittyvät valintansa myös loman jälkeen kotona.

STEK
Sähkötehokkuuden Edistämiskeskus ry

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

MAASEUTUVERKOSTO

www.maajakotitalousnaiset.fi

Julkaisija: *Maa- ja kotitalousnaisten Keskus*
Toimitus: *Kirsi Väisänen*
Kuvaajat: *AT -Anne Tossavainen, KV -Kirsi Väisänen, VV -Vastavalo, TK -Tuotekuva, Muut kuvat ja piirrokset -Studio Penna*
Taitto: *Studio Penna*
Paino: *Esaprint Oy, 2012*